

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 809/2014-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r. o., Nová Bystrica 850, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Bohuslava Majchráka, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uzneseniami Okresného súdu Žilina č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013, č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013 a č. k. 4 R 1/2012-1663 z 3. septembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], a obchodnej spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. novembra 2013 faxom a 8. novembra 2013 poštou doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka v prvom rade“), a obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (spolu len „sťažovateľky“), zastúpených JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r. o., Nová Bystrica 850, konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Bohuslava Majchráka, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uzneseniami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013, č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013 a č. k. 4 R 1/2012-1663 z 3. septembra 2013.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľky sú účastníčkami konkurzného konania vedeného na majetok úpadcu obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „úpadca“), a to v konaní prebiehajúcom pred okresným súdom pod sp. zn. 4 R 1/2012. K začatiu konkurzného konania a k vyhláseniu konkurzu došlo po tom, ako uznesením okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1170 zo 17. mája 2013 zverejneným v Obchodnom vestníku č. 98/2013 z 23. mája 2013 bolo zastavené reštrukturalizačné konanie vedené voči úpadcovi (v tom čase ešte v pozícii dlžníka, pozn.). Do funkcie správcu bol ustanovený [REDACTED].

V predmetnom konkurznom konaní okresný súd uznesením č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 priznal veriteľovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“), hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jeho popretými pohľadávkami spolu v sume 4 800 618,12 € zapísanými v zozname pohľadávok pod poradovými číslami 413 až 422.

Uznesením č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013 okresný súd zamietol návrhy veriteľov úpadcu na zrušenie uznesenia č. 1 schôdze veriteľov z 23. augusta 2013, ktorým bol do funkcie správca ustanovený správca [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Súčasne zrušil uznesenie č. 2 schôdze veriteľov úpadcu z 23. augusta 2013, ktorým bol zvolený veriteľský výbor, a návrhy na pozastavenie účinkov uznesenia č. 2 schôdze veriteľov úpadcu, ktorým bol zvolený veriteľský výbor, zamietol.

Ďalším uznesením č. k. 4 R 1/2012-1663 z 3. septembra 2013 okresný súd odvolal pôvodne ustanoveného správca [REDAKOVANÉ] a ustanovil nového správca [REDAKOVANÉ]

Podstata námietky sťažovateľiek proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 spočíva v priznaní hlasovacieho práva veriteľovi [REDAKOVANÉ], bez toho, že by okresný súd „*mal na to vytvorený skutkový a právny základ daný v súlade s ust. § 32 ods. 20 ZKR*“. V tejto súvislosti sťažovateľky argumentujú, že aj keď je im známy obsah nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 333/2012 z 1. augusta 2012, v ich veci ide o „*iný právny prípad z dôvodu iných skutkových tvrdení*“.

Sťažovateľky tvrdia, že „*ospravedlniteľným preto nemôže byť takýto postup súdu ani s prihliadnutím na tvrdené skutočnosti o potrebe rýchleho rozhodnutia vzhľadom na termín, ktorý určil správca v konkurze na prvú schôdzu veriteľov, pretože:*

- veriteľ [REDAKOVANÉ] ako zabezpečený veriteľ by nemohol vykonávať hlasovacie práva ako z dôvodu postavenia zabezpečeného veriteľa;

- k výmene správcu po rozhodnutí o jeho právach vo vzťahu k popretým pohľadávkam a vo vzťahu k nim inak patriacim hlasovacím právam by sa zmeny v osobe správcu mohol v konkurze dovolať v súlade s ust. § 36 ods. 1 písm. b ZoKR.

Tieto skutočnosti pri rozhodovaní súd nebral vôbec na zreteľ.“.

Sťažovateľky napádajú aj uznesenie okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013, ktorým rozhodol o návrhoch na vyslovenie neplatnosti rozhodnutí prvej schôdze veriteľov konanej 23. augusta 2013, pretože „z jeho rozhodnutia je zrejmé, že rozhodol účelovo na prospech niektorých veriteľov a sťažovateľom odoprel právo na dovolanie sa súdnej ochrany s prihliadnutím na im priznané (či nepriznané) práva na schôdzi správcom“.

Sťažovateľky nesúhlasia s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého „v prípade veriteľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] však súd zistil, že ide o spriaznené osoby úpadcu, a preto im boli správcom hlasovacie práva priznané nesprávne... Keďže veritelia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z týchto dôvodov v zmysle § 95 ods. 3 ZKR v spojení s § 35 ods. 4 druhá veta ZKR nemali na schôdzi veriteľov hlasovacie právo, v zmysle § 35 ods. 8 ZKR tak nemajú ani aktívnu procesnú legitimáciu domáhať sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov...“. Vo svojej argumentácii vychádzajú z názoru, že „ak správca rozhodol, že im pri ich účasti na prvej schôdzi veriteľov hlasovacie práva priznal, musí to súd pre konanie o ich návrhu akceptovať a len v prípade, že by súd v konaní o návrhu iného veriteľa zistil (pri splnení ďalších kumulatívnych podmienok vyžadovaných pre dôvodné konanie o takomto návrhu), a ak by išlo o námietku niektorého z veriteľov vo vzťahu k takto realizovanému hlasovaciemu právu, musel by konať o prípadnej neplatnosti prijatých rozhodnutí a v tomto sa s jeho dôvodnosťou vysporiadať“.

Podľa názoru sťažovateľiek „na ich strane podmienka na uplatnenie nároku v súdnom konaní vo vzťahu k uplatneným námietkam voči prijatým rozhodnutiam, je dôvodná“.

V nadväznosti na to sťažovateľky napádajú aj uznesenie okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1663 z 3. septembra 2013, ktorým okresný súd rozhodol o odvolaní správcu [REDAKOVANÉ] a ustanovení nového správcu [REDAKOVANÉ]

Vzhľadom na uvedené sťažovateľky konštatujú, že okresný súd porušil ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy napadnutými uzneseniami, ktoré boli vydané „*jednak neprípustnou aplikáciou a výkladom právnych noriem ZoKR*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľky domáhajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... podľa čl. 46 ods. 1a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 uzneseniami Okresného súdu Žilina sp. zn. 4 R 1/2012-1456 zo dňa 21. 08. 2013, 4 R 1/2012-1649 zo dňa 3. 09. 2013 a 4 R 1/2012-1663 zo dňa 3. 09. 2013 porušené boli.

2. Uznesenia Okresného súdu Žilina sp. zn. 4 R 1/2012-1456 zo dňa 21. 08. 2013, 4 R 1/2012-1649 zo dňa 3. 09. 2013 a 4 R 1/2012-1663 zo dňa 3. 09. 2013 zrušuje a veci mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Bohuslav MAJCHRÁK, advokát, spol. s r. o. so sídlom v Novej Bystrici 850 do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezku.“

Sťažovateľky súčasne navrhujú, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“) uložil okresnému súdu, aby sa „dočasne zdržal vykonávania právoplatných rozhodnutí - uznesení č. 4 R 1/2012-1456 zo dňa 21. 08. 2013, 4 R 1/2012-1649 zo dňa 03. 09. 2013 a 4 R 1/2012-1663 zo dňa 03. 09. 2013, a zároveň aby uložil správcovi úpadcu... povinnosť zdržať sa oprávnení priznaných právoplatným rozhodnutím OS Žilina č. 4 R 1/2012-1663 zo dňa 03. 09. 2013 a ďalej spoločnosti [REDACTED].. povinnosť zdržať sa oprávnení priznaných právoplatným rozhodnutím OS Žilina č. 4 R 1/2012-1456 zo dňa 21. 08. 2013“.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (v danej veci všeobecného súdu) alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označili sťažovateľky, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

O zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením veci možno hovoriť spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, I. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Uvedené právne východiská uplatnil ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľiek.

Podstatou námietok sťažovateľiek je ich nesúhlas s výkladom relevantných noriem uplatneným v ich veci okresným súdom, ktorý podľa nich ignoroval popretie pohľadávok [REDAKOVANÉ], správcom a tiež veriteľmi úpadcu a priznal jej hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jej popretými pohľadávkami. Nadväzne na to sťažovateľky nesúhlasia ani s potvrdením uznesenia č. 1 a zrušením uznesenia č. 2 prijatých schôdzou veriteľov, ktorá sa uskutočnila 23. augusta 2013, okresným súdom, ktorý veriteľov vo vzťahu k preskúvaným uzneseniam (ako jedných z navrhovateľov zrušenia uznesení č. 1 a č. 2 schôdze veriteľov, pozn.) považoval za spriaznené osoby úpadcu, ktoré nemajú na schôdzi veriteľov hlasovacie právo, a teda ani aktívnu procesnú legitimáciu domáhať sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov.

Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej

ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej) v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu.

Ústavný súd z listín pripojených k sťažnosti zistil, že podaním doručeným okresnému súdu 20. augusta 2013 pôvodný správca [REDAKOVANÉ] predložil podnet veriteľa [REDAKOVANÉ], na priznanie hlasovacích práv podľa § 32 ods. 20 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. januára 2012 (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). K popretiu prihlásených pohľadávok [REDAKOVANÉ], došlo zo strany pôvodného správcu, ako aj zo strany sťažovateľky v prvom rade a veriteľa [REDAKOVANÉ]. Dňa 20. augusta 2013 bol okresnému súdu mailovou správou doručený súhlas veriteľa [REDAKOVANÉ], s uznaním pohľadávok veriteľa [REDAKOVANÉ]

Okresný súd uznesením č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 (právoplatným 6. septembra 2013) priznal veriteľovi [REDAKOVANÉ], hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretými pohľadávkami. V predmetnej veci okresný súd ako konkurzný súd riešil predovšetkým zásadnú právnu otázku, či možno priznať hlasovacie práva veriteľovi s pohľadávkou, ktorú poprel nielen veriteľ (veritelia), ale aj správca.

Podstata právneho názoru okresného súdu v predmetnej veci je vyjadrená v odôvodnení napadnutého uznesenia takto:

„Novelou ZKR účinnou od 1. 1. 2012 sa prihláseným veriteľom úpadcu otvorila možnosť popierať pohľadávky iných do konkurzu prihlásených veriteľov, pričom popretie pohľadávky v celom rozsahu má za následok stratu hlasovacích práv veriteľa. Aby nedochádzalo k čisto účelovým popretiam pohľadávky veriteľa zo strany ďalšieho veriteľa, zákon v citovanom § 32 ods. 20 ZKR upravil právomoc súdu rozhodnúť o priznaní práv veriteľom takto popretej pohľadávky. Vzhľadom na účel citovaného ustanovenia - dočasnú korekciu svojvoľného popretia spôsobujúceho stratu hlasovacích práv, a tým pádom ingerencie do najzávažnejších rozhodnutí prijímaných veriteľmi v priebehu konkurzného konania (voľba veriteľského výboru a hlasovanie o výmene správcu), by sa

mohlo zdať, že postup priznania hlasovacích práv súdom v zmysle § 32 ods. 20 ZKR je možný iba v prípade, ak pohľadávku poprie iný veriteľ, nie však správca. Uvedený záver by mohol podporovať aj historický výklad, keď do novely účinnej od 1. 1. 2012 zákon nepoznal iný prostriedok obnovenia hlasovacích práv v dôsledku popretia pohľadávky ako rozsudok súdu vydaný v incidenčnom konaní (odhliadnuc od prípadného dodatočného uznania pohľadávky správcom). Novozavedený inštitút priznania hlasovacích práv je dôsledkom zavedenia možnosti popierania pohľadávok nielen správcom, ale aj konkurznými veriteľmi navzájom (viď dôvodová správa k novele ZKR č. 348/2011 Z. z.).

Na druhej strane samotné znenie § 32 ods. 20 ZKR podporuje záver o možnosti súdu priznať hlasovacie práva veriteľovi aj v situácii, keď jeho pohľadávku poprie nielen veriteľ, ale aj správca. V samotnom ustanovení § 32 ods. 20 ZKR nie je explicitne uvedené, že konkurzný súd by mohol priznať veriteľovi popretej pohľadávky práva s ňou spojené iba v prípade, keď pohľadávku nepoprie správca. Toto ustanovenie navyše výslovne ukladá správcovi predložiť podnet popretého veriteľa súdu, okrem iného aj so svojim stanoviskom, či pohľadávku uznáva alebo neuznáva a v akom rozsahu, a z akého dôvodu. Neuznávanie pohľadávky správcom sa nemôže prejaviť inak ako v podobe popretia pohľadávky správcom. Z tejto formulácie je teda vyvoditeľný záver, že priznanie hlasovacích práv zákon predpokladá nielen v situácii, keď pohľadávku správca uznal, ale aj v situácii, keď správca pohľadávku neuznal, čo sa prejavilo v popretí pohľadávky správcom. V neposlednom rade možno argumentovať aj tým, že správca môže popretú pohľadávku kedykoľvek neskôr uznať (napr. ak správca poprel pohľadávku len z opatrnosti z dôvodu absencie účtovníctva úpadcu), čo by v prípade výkladu o nemožnosti priznania hlasovacích práv pri súčasnom popretí pohľadávky veriteľom aj správcom, vo svojich faktických dôsledkoch znamenalo nemožnosť veriteľa popretej pohľadávky domáhať sa súdnej ochrany proti svojvoľnému popretiu jeho pohľadávky iným veriteľom prostredníctvom postupu podľa § 32 ods. 20 ZKR, a tým k porušeniu veriteľovho ústavného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Nemožno tiež opomenúť to, že k svojvoľnému a špekulatívnemu popretiu pohľadávky nemusí dôjsť len zo strany veriteľa, ale aj správcu. Hoci ZKR a zákon o správcoch predpokladá, že správca vykonáva svoju funkciu nestranne a s odbornou starostlivosťou, vo všeobecnosti je celkom prirodzene v niektorých prípadoch správca

motivovaný poprieť pohľadávku niektorých veriteľov z dôvodu, že práve títo veritelia môžu prejavovať vôľu správcu na prvej schôdzi veriteľov vymeniť (in concreto v posudzovanom prípade túto okolnosť súd nevie pre nedostatok relevantných informácií posúdiť, z obsahu konkurzného spisu sú však zistiteľné nezhody správcu a popretého veriteľa ešte z času pred popretím pohľadávky veriteľa, pričom spisový materiál obsahuje aj podnet veriteľa na odvolanie správcu...). Korekčný mechanizmus v podobe priznania práv spojených s popretou pohľadávkou sa tak javí ako užitočný aj v prípade popretia pohľadávky správcom.“

V ďalšej časti napadnutého uznesenia okresný súd poukázal aj na skutočnosť, že mu „... je známy aj opačný názor vyslovený v odbornej literatúre (Ďurica, M.: Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár, Bratislava: C. H. Beck Praha 2012, s. 274, tento však bol publikovaný z časového hľadiska pred opačným rozhodnutím Ústavného súdu SR uvedeným nižšie), súd s poukazom na potrebu ústavne konformného výkladu právnych predpisov vychádzajúc z vyššie uvedených úvah a berúc do úvahy aj aktuálnu judikatúru Ústavného súdu SR k rovnakej problematike, dospel k záveru o možnosti priznania hlasovacích práv veriteľovi popretej pohľadávky aj v prípade súčasného popretia pohľadávky tak veriteľmi, ako aj správcom (rovnaký záver viď v uznesení Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 333/2012-12 z 1. augusta 2012). Je povinnosťou všeobecných súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a druhý ústavne nekonformný), vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným (viď uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 338/06 z 3. novembra 2006). Za ústavne konformný považuje súd v danej situácii výklad zabezpečujúci účastníkovi čo najväčšiu mieru realizácie jeho procesných práv, v posudzovanom prípade sa prejavujúci hlasovacími právami.

K priznaniu práv spojených s popretou pohľadávkou je potrebné podľa názoru súdu pristupovať len v nevyhnutných prípadoch. Rozhodnutie o priznaní práv spojených s popretou pohľadávkou má predbežný charakter a nijako neprejudikuje výsledok incidenčného sporu o popretej pohľadávke. Konkurzné konanie je vo svojej povahe vždy procesom riešiacim súbeh pohľadávok a často rozporných záujmov veriteľov úpadcu. Súdna

ochrana práv jednotlivých veriteľov v konkurznom konaní aj prostredníctvom inštitútu zakotveného v § 32 ods. 20 ZKR, tak musí byť vyvážená a nemôže neodôvodneným priznaním práv spojených s popretou pohľadávkou zasiahnuť do práv iných veriteľov úpadcu. In abstracto je tak priznanie práv spojených s popretou pohľadávkou namieste najmä vtedy, keď sa popretie pohľadávky javí ako účelové a špekulatívne alebo ak absentuje odôvodnenie popretia (súdu sú z jeho činnosti známe popretia, ktoré boli len zhlukom slov bez akéhokoľvek zmyslu). Pôjde tiež o prípady, keď pohľadávky popretého veriteľa boli pred vyhlásením konkurzu priznané exekučným titulom (v súlade s princípom právnej istoty je potrebné rešpektovať najmä právoplatné rozhodnutia súdov), či pôjde o pohľadávky zistené v reštrukturalizácii predchádzajúcej konkurzu alebo pohľadávky riadne evidované v účtovníctve dlžníka, či uznané dlžníkom, nakoľko uznanie pohľadávky zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku o existencii záväzku v čase uznania a spôsobuje prenos dôkazného bremena o neexistencii dlhu na dlžníka.

Rozhodnutie súdu podľa § 32 ods. 20 ZKR nenahrádza zistenie pohľadávky, to je vyhradené incidenčnému konaniu. V konaní nedochádza k dokazovaniu, pre priznanie práv spojených s popretou pohľadávkou postačuje osvedčenie pohľadávky a zistenie, že právny dôvod prihlásenej pohľadávky je vierohodne doložený. ...“.

V nadväznosti na citované okresný súd ďalej v napadnutom uznesení uviedol:

„V konkrétnom posudzovanom prípade sú popreté pohľadávky vierohodne doložené. Dôvodom popretia pohľadávok prihlásených pod poradovými číslami 413 a 414 zo strany správcu a veriteľa [REDAKOVANÉ] má byť skutočnosť, že podpisy zástupcov dlžníka na zmluvách medzi veriteľom [REDAKOVANÉ], a úpadcom sú falošné. Nemožno však nezohľadniť fakt, že po vyhotovení znaleckých posudkov preukazujúcich údajne sfalšované podpisy zástupcov úpadcu na zmluvách, úpadca svoj záväzok z týchto zmlúv uznal aj s úradným osvedčením podpisov osôb konajúcich v mene úpadcu (pričom pri tomto uznaní konala v mene úpadcu aj osoba, ktorej podpisy mali byť sfalšované). Tieto pohľadávky boli v bezprostredne konkurzu predchádzajúcom reštrukturalizačnom konaní zistené a popretý veriteľ bol ako najväčší veriteľ dokonca predsedom veriteľského výboru. Nosný dôvod popretia - sfalšované podpisy - mali byť zistené znaleckým posudkom

vyhotoveným na objednávku úpadcu, ktorý pravosť podpisov namietal so značným časovým odstupom (po tom, čo plnenie z úverových zmlúv prijal a k zmluvám uzatvoril rad dodatkov konajúc aj osobami podpisujúcimi spochybňované zmluvy, pri ktorých platnosť zmlúv nijako nespochybňoval) až v čase začatého reštrukturalizačného konania, čo značne znižuje dôveryhodnosť vypracovaného znaleckého posudku, ktorého závery neboli preverené znalcom ustanoveným súdom a tiež dôveryhodnosť tvrdení úpadcu o falošnosti podpisov. Možno súhlasiť so stanoviskom správcu, že uznanie pohľadávok úpadcom ani uzatváranie dodatkov nemôžu konvalidovať absolútne neplatný právny úkon, avšak tieto úkony značne naštrbujú dôveryhodnosť tvrdení o falošnosti podpisov. Pohľadávky veriteľa sú z väčšej časti aj podľa predloženého zoznamu prihlásených pohľadávok evidované v účtovníctve úpadcu a úpadca voči nim v konkurznom konaní nič nenamietal.

Osobitne je potrebné sa vyjadriť k popretiu pohľadávok veriteľom [REDACTED] a jeho následnému súhlasu s uznaním pohľadávok podľa § 32 ods. 18 ZKR. V popieracích úkonoch veriteľa [REDACTED] absentujú bližšie dôvody popretí, jediný veriteľom uvedený dôvod popretia pohľadávok (neplatnosť Zmluvy o úvere), pokiaľ ide o pohľadávky prihlásené prihláškami pod poradovými číslami 415 až 422, je okrem toho, že je zjavne neurčitý, dokonca zmätočný a nezmyselný, keď pohľadávky prihlásené ako pohľadávky z titulu poskytnutých bankových záruk sú spochybňované z dôvodu údajnej neplatnosti úverovej zmluvy, ktorá sa pri popretých pohľadávkach ako právny dôvod vzniku prihlásených pohľadávok vôbec nespomína. Ide tak o ukázkový príklad takého druhu neodôvodneného a svojvoľného popretia, ktorý bol dôvodom pre zakotvenie inštitútu priznania hlasovacích práv veriteľovi popretej pohľadávky v ustanovení § 32 ods. 20 ZKR. Súd rozhodoval aj o priznaní hlasovacích práv spojených s pohľadávkami popretými iba veriteľom [REDACTED] napriek jeho neskoršiemu súhlasu s uznaním pohľadávok v zmysle § 32 ods. 18 ZKR, nakoľko k momentu rozhodovania súdu z obsahu spisu a najmä z konečného zoznamu pohľadávok nevyplývalo, že by došlo k uznaniu popretých pohľadávok.

Vedený vyššie uvedenými úvahami súd priznal veriteľovi [REDACTED] hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s jeho popretými pohľadávkami tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto uznesenie je predbežne vykonateľné dňom jeho doručenia správcovi bez ohľadu na jeho právoplatnosť a má len predbežný charakter. Súd opätovne zdôrazňuje, že jeho rozhodnutie nijako neprejudikuje a nenahrádza výsledok incidenčného sporu o popretých pohľadávkach.“

Ústavný súd v medziach svojej právomoci preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadísk, ktoré pripúšťa ústavný prieskum súdnych rozhodnutí na základe sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, a dospel k záveru, že uznesenie č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 je z ústavného hľadiska udržateľné, keďže sťažovateľkami formulované námietky nemajú takú relevanciu, aby ústavný súd svojím zásahom vstúpil do výsledkov napadnutého konania.

Namietaná arbitrárnosť uznesenia okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 má podľa sťažovateľiek vyplývať z nesprávnej aplikácie § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii okresným súdom, ktorý veriteľovi [REDAKOVANÉ], priznal hlasovacie práva spojené s jeho popretými pohľadávkami.

Podľa § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii účinného od 1. januára 2012 prihlášku pohľadávky, ktorá bola účinne popretá veriteľom, správca predloží na podnet popretého veriteľa bez zbytočného odkladu súdu spolu s listinami, ktoré predložil prihlasujúci veriteľ a popierajúci veriteľ, a svojím stanoviskom, či pohľadávka je a v akom rozsahu evidovaná v účtovníctve, či je a v akom rozsahu namietaná úpadcom a či ju uznáva, alebo ju neuznáva a v akom rozsahu a z akého dôvodu. Súd na základe týchto listín bez zbytočného odkladu rozhodne, či a v akom rozsahu veriteľovi prizná hlasovacie práva a ďalšie práva spojené s popretou pohľadávkou. Rozhodnutie súd doručí správcovi a veriteľovi, o ktorého právach spojených s popretou pohľadávkou rozhodoval; rozhodnutie sa nezverejňuje v Obchodnom vestníku. Proti rozhodnutiu je oprávnený podať odvolanie veriteľ, o ktorého právach spojených s popretou pohľadávkou súd rozhodoval.

V dôvodovej správe k zákonu č. 348/2011 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o konkurze a reštrukturalizácii“) zákonodarca vo vzťahu k novému zneniu § 32 zákona o konkurze a reštrukturalizácii uviedol, že rozhodovanie súdu o priznaní hlasovacích práv veriteľovi pohľadávky popretej iným veriteľom súvisí so zavedením práva veriteľov popierať pohľadávky iných veriteľov (pozri poslednú vetu dôvodovej správy k bodu 33 vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; Dostupné na internete:

<www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=3738>).

Zo znenia označeného ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva, že všeobecné súdy príslušné v konkurznom konaní konať (ďalej len „konkurzný súd“) majú právomoc rozhodnúť o priznaní hlasovacích práv a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou v prípade, ak pohľadávka veriteľa bola účinne popretá iným veriteľom a veriteľ popretej pohľadávky doručí správcovi podnet na predloženie veci príslušnému konkurznému súdu na účely priznania hlasovacích práv a ďalších práv spojených s popretou pohľadávkou. Konkurzný súd má právo tieto hlasovacie práva priznať po preskúmaní stanoviska správcu obsahujúceho okrem iného aj vyjadrenie, či popretú pohľadávku uznáva alebo neuznáva.

Ustanovenie § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii teda podľa názoru ústavného súdu nevyklučuje, aby konkurzný súd priznal hlasovacie právo veriteľovi popretej pohľadávky aj v prípade, ak správca túto pohľadávku neuznáva. V označenom ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii pritom nie je explicitne uvedené, že by konkurzný súd mohol veriteľovi popretej pohľadávky priznať hlasovacie práva, ako aj ďalšie práva spojené s touto pohľadávkou len v prípade, ak pohľadávku súčasne s iným veriteľom nepoprel aj správca. Právomoc priznať hlasovacie práva veriteľovi popretej pohľadávky konkurznému súdu z označeného ustanovenia však nevyplýva, pokiaľ niektorý z veriteľov účinne nepoprie pohľadávku iného veriteľa, resp. že takú pohľadávku poprie len správca konkurznej podstaty.

Podľa názoru ústavného súdu len samotná skutočnosť, že právna úprava umožňujúca priznanie hlasovacích práv veriteľovi pohľadávky popretej iným veriteľom bola zavedená do zákona o konkurze a reštrukturalizácii v súvislosti s právom veriteľov poprieť v konkurznom konaní pohľadávku iného veriteľa, ešte neznamená, že konkurzný súd nemôže svojím rozhodnutím priznať hlasovacie práva veriteľovi tej pohľadávky, ktorá bola popretá iným veriteľom a súčasne správcom. V tejto súvislosti sa žiada uviesť, že priznanie hlasovacieho práva veriteľovi popretej pohľadávky nemení nič na samotnom popretí pohľadávky a hlasovacie práva sa priznávajú len do času, kým sa právoplatne nerozhodne o popretej pohľadávke v merite veci, t. j. incidenčnom konaní. Okresný súd preto v uznesení č. k. 4 R 1/2012-1456 z 21. augusta 2013 správne pri svojom rozhodovaní o priznaní hlasovacích práv veriteľovi popretých pohľadávok konštatoval, že takéto rozhodnutie má iba predbežný charakter.

Vychádzajúc z konkrétnych okolností posudzovanej veci, ako aj s prihliadnutím na svoju doterajšiu judikatúru (III. ÚS 333/2012), ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd neaplikoval § 32 ods. 20 zákona o konkurze a reštrukturalizácii arbitrárne, ale vychádzal z účelu tejto právnej normy inkorporovanej zákonom č. 348/2011 Z. z. Zmyslom inkorporácie označeného ustanovenia do zákona o konkurze a reštrukturalizácii totiž bolo rozšírenie pôsobnosti konkurzných súdov takým spôsobom, ktorý by im umožnil zamedziť účelovému popieraniu pohľadávok v konkurznom konaní a aby v odôvodnených prípadoch veriteľovi popretej pohľadávky umožnili vplyv na priebeh konkurzného konania. Okresný súd v danej veci podľa názoru ústavného súdu nerozhodol v rozpore s uvedeným účelom a pri svojom rozhodovaní posúdil všetky relevantné skutočnosti týkajúce sa popretej pohľadávky. Predovšetkým považoval za podstatnú tú skutočnosť, že úpadca voči prihláseným pohľadávkam veriteľa [REDAKOVANÉ], nič nenamietal, v reštrukturalizačnom konaní bezprostredne predchádzajúcom konkurzu boli tieto pohľadávky zistené, pričom popretý veriteľ bol dokonca ako najväčší veriteľ predsedom veriteľského výboru.

Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jej nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou.

Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi v zmysle svojej ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor okresného súdu ako konkurzného súdu iba v prípade, ak by bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posudzovaný výklad okresného súdu takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd teda nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie okresného súdu bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, pretože okresný súd právne závery, ku ktorým dospel, zrozumiteľne vysvetlil. Okresný súd rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľky nesúhlasia, ale rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je vzhľadom na už uvedené oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietanie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

Pokiaľ ide o uznesenie okresného súdu č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013, sťažovateľky ho považovali za arbitrárne, pretože im v konaní o zrušenie uznesení č. 1 a č. 2 prijatých schôdzou veriteľov uskutočnenou 23. augusta 2013 nepriznal aktívnu procesnú legitimitáciu z dôvodu, že ich považoval za osoby spriaznené s úpadcom. Sťažovateľky preto v zmysle § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nemali na schôdzi veriteľov hlasovacie právo.

V napadnutom uznesení č. k. 4 R 1/2012-1649 z 3. septembra 2013 okresný súd rozhodol o zamietnutí návrhu na zrušenie uznesenia č. 1, ktorým bol do funkcie správcu ustanovený správca [REDAKOVANÉ], a o zrušení uznesenia č. 2, ktorým bol zvolený veriteľský výbor úpadcu, prijatých schôdzou veriteľov

uskutočnenou 23. augusta 2013, pričom návrh na pozastavenie účinkov uznesenia č. 2 schôdze veriteľov zamietol.

V relevantnej časti odôvodnenia označeného uznesenia okresný súd uviedol:

„Z obsahu Zápisnice zo schôdze veriteľov úpadcu, doručenej súdu dňa 26. 8. 2013..., súd zistil, že dňa 23. 8. 2013 prijala schôdza veriteľov úpadcu uznesenie č. 1, ktorým bol do funkcie správcu ustanovený správca [REDACTED]

■ ... Schôdza veriteľov tiež prijala uznesenie č. 2, ktorým boli za členov veriteľského výboru zvolení veritelia [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Pri každom jednotlivom hlasovaní zápisnica uvádza celkový počet hlasov, počet hlasov za a hlasov proti a hlasov, ktoré sa zdržali hlasovania, avšak bez uvedenia toho, ako ktorí konkrétni veritelia hlasovali...

Vo všeobecnosti možno uviesť, že z ustanovenia § 35 ods. ZKR vyplýva, že veriteľ sa môže domáhať zrušenia prijatého uznesenia schôdze veriteľov, ak

- a) bol prítomný na schôdzi veriteľov,*
- b) mal hlasovacie právo,*
- c) na schôdzi uplatnil do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom.*

Všetky uvedené predpoklady musia byť splnené kumulatívne. Predpokladom úspešnosti návrhu je jeho podanie v päťdňovej lehote po skončení schôdze veriteľov a tiež rozpor napadnutého uznesenia so zákonom, ktorý môže byť založený tak rozporom obsahu samotného uznesenia so zákonom, ako aj porušením formálnych pravidiel pri prijímaní napadnutého uznesenia. Veriteľ sa môže domáhať zrušenia uznesenia len z tých dôvodov, ktoré uviedol v námietke. Súd vecne preskúmava napadnuté uznesenie len z dôvodov, ktoré veriteľ v námietke uviedol. Súd môže zrušiť iba to uznesenie, ktoré v zákonnej lehote napadol procesne aktívne legitimovaný veriteľ, inými slovami, nemôže zrušiť uznesenie bez návrhu ex offio z vlastnej iniciatívy, hoc by aj trpelo vadami, ktoré by pri relevantnom návrhu aktívne legitimovaného subjektu viedli k jeho zrušeniu. Rovnako nemožno zrušiť uznesenie, ak by ho napadol subjekt bez aktívnej procesnej legitimácie v zmysle § 35 ods. 8 ZKR, resp. veriteľ, ktorý nesplnil kumulatívne všetky predpoklady uvedené vyššie. Uznesenie

nenapadnuté v zákonnej lehote aktívne legitimovaným veriteľom, hoc by aj bolo z materiálnych či formálnych dôvodov v rozpore so zákonom, by bolo nutné považovať za platné a záväzné.

Z hľadiska zachovania lehoty na podanie návrhu v zmysle § 35 ods. 8 ZKR možno konštatovať, že všetci veritelia, ktorí sa domáhajú zrušenia uznesení schôdze veriteľov úpadcu, podali návrh včas.“

K aktívnej procesnej legitimácii jednotlivých veriteľov, ktorí podali návrhy na zrušenie uznesení prijatých schôdzou veriteľov úpadcu 23. augusta 2013, okresný súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Z prezenčnej listiny zo schôdze veriteľov úpadcu zo dňa 23. 8. 2013 súd zistil, že všetci veritelia, ktorí sa domáhajú zrušenia uznesení schôdze veriteľov, mali správcom na schôdzi priznané hlasovacie práva aspoň v minimálnom rozsahu. Ak by súd posudzoval aktívnu legitimáciu veriteľov na podanie návrhu na zrušenie uznesení schôdze veriteľov iba na základe priznania hlasovacích práv správcom, musel by konštatovať, že všetci veritelia, ktorí sa domáhajú zrušenia uznesení, majú aj aktívnu procesnú legitimáciu. V prípade veriteľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] však súd zistil, že ide o spriaznené osoby úpadcu, a preto im boli správcom hlasovacie práva priznané nesprávne. Pohľadávky spriaznených osôb sa v zmysle § 95 ods. 3 ZKR uspokojujú v poradí ako podriadené pohľadávky a v zmysle § 35 ods. 4 druhá veta ZKR s takýmito pohľadávkami nie spojené hlasovacie právo na schôdzi veriteľov ani pasívne volebné právo byť volený do veriteľského výboru. Keďže veritelia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z týchto dôvodov v zmysle § 95 ods. 3 ZKR v spojení s § 35 ods. 4 druhá veta ZKR nemali na schôdzi veriteľov hlasovacie právo, v zmysle § 35 ods. 8 ZKR, tak nemajú ani aktívnu procesnú legitimáciu domáhať sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov...»

[REDAKOVANÉ] je spriaznenou osobou dlžníka podľa § 9 ods. 1 písm. b) ZKR, nakoľko má v úpadcovi kvalifikovanú účasť. Skutočnosť, že tento veriteľ [REDAKOVANÉ] je spriaznenou osobou úpadcu vyplýva aj z odôvodnenia odvolania dlžníka [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu tunajšieho súdu č. k. 4 R 1/2012-1039 zo dňa 18. 12. 2012 o zamietnutí reštrukturalizačného plánu dlžníka..., v ktorom sa uvádza, že

akcionár dlžníka, obchodná spoločnosť [REDACTED], previedol Zmluvou o kúpe finančných nástrojov, uzatvorenou dňa 15. 2. 2012, svoje akcie v spoločnosti na spoločnosť [REDACTED].., ktorá od takto zrealizovaného prevodu vykonávala v zmysle dohody všetky práva akcionára v spoločnosti [REDACTED]. V rámci výkonu práv akcionára spoločnosti [REDACTED] uzatvorila potom spoločnosť [REDACTED] [REDACTED], so spoločnosťou [REDACTED] dňa 15. 2. 2012 Komisionársku zmluvu, ktorou sa jej účastníci dohodli, že v zozname akcionárov ostane aj naďalej zapísaná spoločnosť [REDACTED]. Keďže obchodná spoločnosť [REDACTED] mala v tom čase v spoločnosti [REDACTED] kvalifikovanú účasť, uvedené potvrdzuje, že aj keby spoločnosť [REDACTED] nebola majiteľom akcií úpadcu, samotný úpadca potvrdil, že od tohto dňa mala spoločnosť [REDACTED] [REDACTED] možnosť uplatňovať vplyv na riadení úpadcu, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim podielu predstavujúcemu aspoň 5 % na základnom imaní úpadcu tak, ako predpokladá § 9 ods. 3 ZKR.

Vzhľadom na to, že podľa aktuálneho výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Banská Bystrica obchodná spoločnosť [REDACTED] je spoločníkom obchodnej spoločnosti [REDACTED], pričom je majiteľom obchodného podielu v tejto spoločnosti vo výške 8000/14639, veriteľ [REDACTED] je spriaznenou osobou dlžníka podľa § 9 ods. 1 písm. e) ZKR.

K podaniu veriteľa [REDACTED] doručenému súdu dňa 2. 9. 2013 je potrebné uviesť nasledovné:

[REDACTED] tvrdí, že akcionárom úpadcu nikdy nebol, čo dokladuje odstúpením od Zmluvy o kúpe finančných nástrojov z 15. 2. 2012 s účinkami od počiatku. Toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti a listinným dôkazom v spise. Zmluva o prevode finančných nástrojov je uzatvorená podľa § 30 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch. Táto zmluva sa v zmysle § 30 ods. 1 zákona o cenných papieroch riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka o kúpnej zmluve. V právnom režime Obchodného zákonníka, ak dôjde k odstúpeniu od zmluvy, k zániku zmluvy dochádza s účinkami ex nunc, teda minimálne v čase od 15. 2. 2012 do 6. 7. 2012 mohla spoločnosť [REDACTED] uplatňovať v úpadcovi aspoň nepriamy vplyv v zmysle § 9 ods. 3

ZKR (ako však vyplýva z ďalšieho, tento vplyv podľa tvrdení dlžníka mohla spoločnosť [REDACTED] uplatňovať aj po tomto dátume), a to tak, že práva akcionára vykonávala spoločnosť [REDACTED] vo vlastnom mene na účet [REDACTED] [REDACTED] na základe Komisionárskej zmluvy z 15. 2. 2012... S poukazom na Komisionársku zmluvu tak na uplatňovanie vplyvu [REDACTED] nebol vôbec potrebný zápis v zozname akcionárov úpadcu. Ustanovenie § 9 ods. 3 ZKR myslí aj na takéto prípady spriaznenosti, keď za kvalifikovanú účasť považuje aj možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby. Pre posúdenie, či niekto má alebo nemá kvalifikovanú účasť nie je rozhodujúce, či právne dohľadateľným spôsobom drží podiel v právnickej osobe, ale či má možnosť uplatňovať vplyv na riadení právnickej osoby, čo možno preukázať aj fakticky, a to napríklad tým, ako sa správa dlžníkov manažment, komu si manažment dáva neformálne schvaľovať svoje rozhodnutia, kto aktívne vystupuje v mene spoločnosti ako „decisionmaker“ napriek tomu, že formálne nemá k právnickej osobe žiaden vzťah, a pod. Pre posúdenie uvedeného môžu byť rozhodujúce aj také skutočnosti ako mailová korešpondencia, spoločná adresa sídla, právne zastúpenie tou istou advokátskou kanceláriou, splnomocnenie tých istých osôb v dôležitých veciach a pod. (citované podľa Pospíšil, B. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Komentár. Bratislava, Iura edition, 2012, s.40). Uplatniac tieto kritériá naznačené odbornou literatúrou je možné priamo v obsahu spisového materiálu nájsť viacero dôkazov o spriaznenosti spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] s úpadcom a ďalšími s úpadcom spriaznenými osobami:

- na č. l. 1076 sa nachádza Uznesenie Prezídia Policajného zboru SR, Úradu boja proti korupcii ČVS: PPZ-177/BPK-B-2011 z 15. 12. 2011, z ktorého vyplýva, že skupina osôb spriaznených s úpadcom bola už v roku 2011 zastúpená [REDACTED] [REDACTED], konateľom súčasného právneho zástupcu [REDACTED] a [REDACTED],

- viaceré spriaznené osoby úpadcu, ktorých spriaznenosť bola priznaná samotným úpadcom a zistená a odôvodnená predchádzajúcimi rozhodnutiami Okresného súdu Žilina a Krajského súdu v Banskej Bystrici obsiahnutými v spise, sa v reštrukturalizačnom konaní dali zastúpiť buď priamo spoločnosťou [REDACTED], alebo jej predsedníčkou predstavenstva, ktorá je zároveň jedinou akcionárkou tejto spoločnosti alebo členom jej

dozornej rady, napr. na č. l. 483 sa nachádza splnomocnenie, ktorým [REDACTED] splnomocňuje [REDACTED], člena dozornej rady [REDACTED] na zastupovanie na schôdzi veriteľov dlžníka dňa 27. 7. 2012; na č. l. 592 sa nachádza splnomocnenie, ktorým [REDACTED] splnomocnil predsedníčku predstavenstva [REDACTED], [REDACTED], na zastupovanie na zasadnutí veriteľského výboru úpadcu dňa 5. 11. 2012; na č. l. 652 sa nachádza splnomocnenie ďalšej spriaznenej osoby úpadcu [REDACTED] pre [REDACTED], člena dozornej rady [REDACTED], na zastupovanie na schvaľovacej schôdzi dňa 30. 11. 2012; na č. l. 664 spriaznená osoba úpadcu [REDACTED] splnomocňuje [REDACTED] na zastupovanie na schvaľovacej schôdzi; na č. l. 703 spriaznená osoba úpadcu [REDACTED] udeľuje splnomocnenie [REDACTED], členovi dozornej rady [REDACTED], na zastupovanie na schvaľovacej schôdzi

- minulé aj súčasná personálna prepojenosť členov orgánov spoločnosti [REDACTED] s inými spriaznenými osobami úpadcu.

Tieto skutočnosti izolovane sami osebe nedokazujú spriaznenosť [REDACTED] s úpadcom, posúdené však vo vzájomných súvislostiach a v kontexte predloženej Zmluvy o prevode finančných nástrojov a Komisionárskej zmluvy z 15. 2. 2012 a opakovaných tvrdení úpadcu o [REDACTED] ako o akcionárovi úpadcu, znedôveryhodňujú tvrdenia a dôkazy predložené veriteľom [REDACTED] a odôvodňujú záver o spriaznenosti [REDACTED] s úpadcom...»

Okresný súd v napadnutom uznesení ďalej uviedol, že má „... vzhľadom na časové súvislosti, pochybnosti o hodnovernosti dôkazov, ktoré mu boli predložené veriteľom [REDACTED] v prílohách podania doručeného súdu dňa 2. 9. 2013. Na č. l. 1094 sa nachádza Rubopis k Hromadnej akcii úpadcu série B, číslo AH006, ktorý bol súdu doručený úpadcom ako príloha jeho odvolania dňa 11. 1. 2013, na ktorom je vyznačený len jeden rubopis, a to prevod akcií z 15. 2. 2012 z [REDACTED] na [REDACTED]. Porovnaním toho istého Rubopisu, predloženého súdu veriteľom [REDACTED] v prílohe podania doručeného súdu dňa 2. 9. 2013, je možné konštatovať ich rozdielnosť. Do úvahy prichádza alternatíva, že dňa 11. 1. 2013 bola súdu dlžníkom

predložená nepravdivá fotokópia Rubopisu, nezodpovedajúca vtedy aktuálnemu stavu (bez rubopisu, ktorý mal byť vykonaný už viac ako šesť mesiacov predtým dňa 6. 7. 2012) alebo zápis na fotokópii Rubopisu predložený veriteľom [REDACTED] je ante datovaný. Pochybnosti súdu vzbudzuje aj predloženie neúplnej fotokópie Zmluvy o kúpe finančných nástrojov z 15. 2. 2012. Predložením dvoch rozdielnych fotokópií listinného dôkazu (Rubopisu) mohlo dôjsť k spáchaniu trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 Trestného zákona, ktoré podozrenie súd z úradnej povinnosti postúpi na prešetrenie orgánom činným v trestnom konaní...

Zhrnúc svoje zistenia a závery súd konštatuje, že z veriteľov domáhajúcich sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov úpadcu majú aktívnu legitimáciu na podanie návrhu veriteľa [REDACTED], [REDACTED] a Finančné riaditeľstvo SR, naopak aktívnu legitimáciu nemajú veritelia [REDACTED] a [REDACTED]. Námietky týchto dvoch veriteľov voči priznaniu hlasovacích práv veriteľovi [REDACTED] s argumentáciou, že rozhodnutie súdu o priznaní hlasovacích práv tomuto veriteľovi je „právne bezvýznamné“, je z ich strany ignorovaním právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia. Nespokojnosť veriteľa so spôsobom rozhodnutia súdu nemôže viesť k jeho popieraníu a nerešpektovaniu.».

Zamietnutie návrhu na zrušenie uznesenia č. 1 schôdze veriteľov okresný súd odôvodnil takto:

„Možno konštatovať, že pokiaľ ide o napadnuté uznesenie č. 1 o výmene správcu, námietky do zápisnice o schôdzi veriteľov podali veritelia [REDACTED] a [REDACTED], títo však vzhľadom na svoju spriaznenosť s úpadcom nemali mať na schôdzi hlasovacie práva, a tak nemajú ani aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na zrušenie tohto uznesenia. Zrušenia uznesenia č. 1 o výmene správcu sa domáhal aj veriteľ Slovenská republika - Finančné riaditeľstvo SR, avšak tento veriteľ voči prijatému uzneseniu č. 1 nevzniesol na schôdzi veriteľov námietku do zápisnice zo schôdze veriteľov a nesplnil tak jeden zo základných predpokladov na vyhovieť návrhu na zrušenie ním napadnutého uznesenia v zmysle § 35 ods. 8 ZKR. V tomto smere sa javí aj návrh veriteľa Slovenská republika - Finančné riaditeľstvo SR ako zmätočný, keď v odôvodnení svojho návrhu

namieta len pochybenia prijímania uznesenia o voľbe veriteľského výboru a nie o výmene správcu, naproti tomu v závere svojho návrhu sa domáha zrušenia všetkých uznesení schôdze veriteľov bez ich bližšej špecifikácie. Dá sa vyvodiť, že veriteľ zrejme mal v úmysle napádať len uznesenie č. 2 o voľbe veriteľského výboru. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu č. 1 o výmene správcu teda možno uzavrieť, že hoci bolo napadnuté až tromi veriteľmi, tak dvaja z nich vzhľadom na spriaznenosť s úpadcom na jeho napadnutie nemajú aktívnu legitimáciu a návrhu veriteľa Slovenská republika – Finančné riaditeľstvo SR nemožno vyhovieť pre nevznesenie odôvodnenej námietky do zápisnice zo schôdze veriteľov, a preto súd návrhy na zrušenie uznesenia schôdze veriteľov úpadcu č. 1 o výmene správcu zamietol.“

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu č. 2 o voľbe veriteľského výboru okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Základným predpokladom pre procesný postup súdu pri preskúvaní napadnutého uznesenia je prieskumu schopná zápisnica zo schôdze veriteľov, ktorá zachytáva obsah napadnutého uznesenia. Obsah zápisnice zo zasadania veriteľského výboru a schôdze veriteľov musí mať náležitosti stanovené v § 35 ods. 6 a v § 38 ods. 6 ZKR. V ostatnom sa na postup správcu primerane aplikujú ustanovenia O. s. p. a súvisiacich predpisov... Zo zápisnice, resp. z prezenčnej listiny ako jej súčasť musí vyplývať, kto sa schôdze veriteľov alebo zasadania veriteľského výboru zúčastnil, kto za účastníka konkurzného konania konal (§ 21 a § 24 O. s. p.) a na základe akých právnych skutočností (plnomocenstvo, poverenie a pod.). Pretože veriteľské orgány prijímajú svoje rozhodnutia na základe hlasovania, musí byť zrejmé, ktorý účastník hlasoval za prijatie rozhodnutia (resp. z praktických dôvodov hlasoval proti, resp. sa zdržal hlasovania). Samotné uvedenie počtu hlasov robí výsledky hlasovania nepreskúmateľným, čo je v rozpore aj s právnou istotou účastníkov konania (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoKR 16/2010 z 13. 4. 2010).

In concreto v posudzovanom prípade absentuje v súdu doručenej zápisnici zo schôdze veriteľov uvedenie, ktorý veriteľ, resp. veritelia hlasovali za, proti prijatiu napadnutých uznesení, či sa hlasovania zdržali. Absencia uvedených náležitostí znemožňuje

súdu riadny vecný prieskum námietok veriteľov voči napadnutým uzneseniam. Námietky veriteľov smerovali najmä k určeniu hlasovacích práv a k tomu, že v jednotlivých hlasovaniach hlasovali aj veritelia bez hlasovacích práv. Ak zápisnica neobsahuje údaje o tom, ako ktorí veritelia hlasovali, súd nevie preskúmať, či sa hlasovania v rozpore so ZKR zúčastnili aj veritelia, ktorým ZKR hlasovacie právo z rôznych dôvodov nepriznáva (napr. z dôvodu spriaznenosti veriteľov, podriadenosti pohľadávok veriteľov, popretia pohľadávky atď.)... V záujme naplnenia ústavného práva veriteľov na súdnu ochranu nie je možné absenciu náležitostí v správcom vyhotovenej zápisnici zo schôdze veriteľov pričítať na ich ujmu, a preto súd z dôvodu nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia uznesenie schôdze veriteľov č. 2, ktorým bol zvolený veriteľský výbor úpadcu, zrušil. Vzhľadom na zrušenie napadnutého uznesenia č. 2 pre jeho nepreskúmateľnosť súd bližšie neskúmal vecné dôvody jednotlivých veriteľov na zrušenie uznesenia obsiahnuté v ich návrhoch, avšak z predchádzajúcej argumentácie súdu uvedenej vyššie je zrejmé, že dôvodom na zrušenie uznesenia o voľbe veriteľského výboru je aj zvolenie minimálne jednej spriaznenej osoby s úpadcom za člena veriteľského výboru ([REDACTED]).

Vzhľadom na krátkosť lehoty na rozhodnutie o návrhu na zrušenie uznesenia veriteľského výboru stanovenej v ZKR a aj samotné promptné rozhodnutie súdu v tejto veci súd nepovažuje za zmysluplné pozastavovať účinnosť napadnutého uznesenia č. 2, preto návrh veriteľov [REDACTED], OTP a [REDACTED] na pozastavenie účinkov napadnutého uznesenia č. 2 zamietol.“

Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali, že ide o svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie, resp. také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Okresný súd dostatočne opísal všetky skutočnosti, z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal. Zrozumiteľne pritom vysvetlil, v čom videl spriaznenosť sťažovateľiek s úpadcom podľa § 9 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Napokon okresný súd aj racionálne vysvetlil okolnosti, na základe ktorých v zmysle § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii nepovažoval sťažovateľky za aktívne procesne legitimované domáhať sa zrušenia uznesení schôdze veriteľov.

Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné, pričom obsah napadnutého rozhodnutia, ako aj jeho odôvodnenie ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľné.

Rovnako za ústavne akceptovateľný ústavný súd považuje postup okresného súdu, ktorý v nadväznosti na zamietnutie návrhov na zrušenie uznesenia schôdze veriteľov č. 1 s poukazom na to, že nezistil žiadne zákonné prekážky, ktoré by správcovi, ktorého si zvolila schôdza veriteľov, bránili vo výkone funkcie správcu v tomto konkurznom konaní, uznesením č. k. 4 R 1/2012-1663 z 3. septembra 2013 rozhodol o výmene správcu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii spriaznenou osobou právnickej osoby sa na účely tohto zákona rozumie

- a) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, vedúci zamestnanec, prokurista alebo člen dozornej rady právnickej osoby,
- b) fyzická osoba alebo iná právnická osoba, ktorá má v právnickej osobe kvalifikovanú účasť,
- c) štatutárny orgán alebo člen štatutárneho orgánu, vedúci zamestnanec, prokurista alebo člen dozornej rady právnickej osoby uvedenej v písmene b),
- d) blízka osoba fyzickej osoby uvedenej v písmenách a) až c),
- e) iná právnická osoba, v ktorej má právnická osoba alebo niektorá z osôb uvedených v písmenách a) až d) kvalifikovanú účasť.

Podľa § 9 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii spriaznenou osobou fyzickej osoby sa na účely tohto zákona rozumie blízka osoba fyzickej osoby, ako aj právnická osoba, v ktorej má fyzická osoba alebo blízka osoba fyzickej osoby kvalifikovanú účasť.

Podľa § 9 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii kvalifikovanou účasťou sa na účely tohto zákona rozumie priamy alebo nepriamy podiel predstavujúci aspoň 5 % na základnom imaní právnickej osoby alebo hlasovacích právach v právnickej osobe alebo

možnosť uplatňovania vplyvu na riadení právnickej osoby, ktorý je porovnateľný s vplyvom zodpovedajúcim tomuto podielu; nepriamym podielom sa na účely tohto zákona rozumie podiel držaný sprostredkované prostredníctvom právnických osôb, v ktorých má držiteľ nepriameho podielu kvalifikovanú účasť.

Podľa § 35 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak súd nerozhodol inak, právo hlasovať na schôdzi veriteľov má veriteľ, ktorého pohľadávka je v čase konania schôdze veriteľov zistená čo do právneho dôvodu a vymáhateľnosti; na každé jedno euro zistenej sumy pohľadávky má veriteľ jeden hlas. Veriteľ pohľadávky spojenej so záväzkom podriadenosti podľa osobitného zákona (ďalej len „podriadený veriteľ“) ani veriteľ, ktorý sa v konkurze uspokojuje v poradí ako podriadený veriteľ, nemá právo hlasovať na schôdzi veriteľov ani právo byť volený do veriteľského výboru.

Podľa § 35 ods. 8 zákona o konkurze a reštrukturalizácii každý veriteľ oprávnený na schôdzi veriteľov hlasovať sa môže do piatich dní od skončenia schôdze veriteľov domáhať, aby súd zrušil uznesenie schôdze veriteľov, ak uplatnil na schôdzi veriteľov do zápisnice odôvodnenú námietku rozporu prijatého uznesenia so zákonom; uznesenie možno napadnúť len dôvodmi uvedenými v námietke. Ak je uznesenie schôdze veriteľov v rozpore so zákonom, súd uznesenie schôdze veriteľov do siedmich dní od doručenia návrhu zruší, inak návrh na jeho zrušenie v rovnakej lehote zamietne. Do rozhodnutia vo veci môže súd aj bez návrhu účinky uznesenia schôdze veriteľov pozastaviť.

Podľa § 36 ods. 1 prvej a druhej vety zákona o konkurze a reštrukturalizácii do pôsobnosti schôdze veriteľov patrí rozhodovanie o výmene správcu. O výmene správcu sa rozhoduje vždy na prvej schôdzi veriteľov.

Podľa § 36 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak sa schôdza veriteľov uznesenie na výmene správcu, súd bezodkladne po doručení zápisnice zo schôdze veriteľov jedným uznesením odvolá doterajšieho správcu a ustanoví do funkcie správcu schváleného schôdzou veriteľov.

V danom prípade sťažovateľkami napadnuté uznesenia okresného súdu z 21. augusta 2013 a z 3. septembra 2013 znesú podľa názoru ústavného súdu kritériá kladené na rozhodnutia všeobecných súdov vyplývajúce z ústavných záruk základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj predpoklad, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite (m. m. II. ÚS 63/06). Zo sťažnosti aj napriek rozsiahlosti v nej formulovanej argumentácie ústavnému súdu nevyplývajú ani konkrétne dôvody a skutočnosti signalizujúce porušenie sťažovateľkami označeného základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami okresného súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 4, čl. 13 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy označených sťažovateľkami neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by reálne signalizovala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľiek ako zjavne neopodstatnenej.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľiek (najmä návrhu na vydanie dočasného opatrenia) stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014